

Teresa Vall Palou. Artista autodidacta. Inicialment orientada a la carrera de ciències, en l'especialitat de veterinària, decidí abandonar-la i seguir pel camí que sempre l'havia atret: la pràctica artística. Amb una gran capacitat d'experimentació amb els materials, s'inclina vers una abstracció orgànica, poblada amb grans dosis de natura i biologia i un particular èmfasi en el color. Posa en joc els valors emocionals, expressius i psicològics del color. Concentren l'energia d'una necessitat interior que s'expandeix de dins a fora de l'ésser fins trobar la forma, punt de contenció i d'equilibri entre l'alegria i la tristesa, l'excitació i la malenconia, la vida i la mort. En el camp del gravat i després d'aprendre les tècniques tradicionals, va emprendre una investigació innovadora. Crea planxes amb materials diversos, on juga un gran paper l'atzar a partir del relleu d'objectes inusuals en aquest àmbit. *Gofrats, collagraphs, xilografies, litografies, monotips* i altres tècniques d'estampació híbrides donen als seus gravats una gran sobrietat. El treball de gravat de Teresa Vall Palou troba el seu lloc en els llibres d'artista realitzats fins ara. Un altre camp de treball ha estat la ceràmica i el raku, àmbit en el que ha fugit del vessant decoratiu per mostrar aspectes humans.

 FUNDACIÓ
Vallpalou

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

TERESA VALL PALOU VOLVA DE POLS, CUCA DE LLUM

TERESA VALL PALOU VOLVA DE POLS, CUCA DE LLUM

An abstract painting by Teresa Vall Palou. The composition is dominated by a palette of light blues, greens, and yellows, with a prominent circular yellow and brown form in the upper right. The texture is highly visible, with thick brushstrokes and areas of dark, almost black, pigment in the lower left and bottom center. The overall effect is one of organic, layered forms and vibrant, somewhat muted colors.

TERESA VALL PALOU
VOLVA DE POLS, CUCA DE LLUM

La condició espiritual de l'ésser

Pilar Parcerisas, comissària de l'exposició

Diu Nicolas Poussin que «els colors de la pintura són afalacs per temptar els ulls, així com la bellesa dels versos en poesia són una temptació per a les orelles.» I és que en la pintura de Teresa Vall Palou l'energia discorre pel color com a conductor de les experiències de l'artista des de l'emoció.

Ja a inicis del segle xx l'art es rebel·là contra la representació de les aparences i establí una diferència entre el que era exterior i el que era interior a l'artista. L'art es convertí en una vivència autònoma, un camí d'exploració lliure, una aventura individual i una experiència espiritual interior.

Kandinski teoritzà i treballà en aquesta direcció i així executà la que és coneguda com *Primera aquarel·la abstracta* (1910). Un any més tard aparegué a Munic el llibre *De l'espiritual en l'art* [Über das Geistige in der Kunst]. Les seves composicions, a partir d'ara es desvincularen de la realitat per projectar la seva necessitat interior. Hi contribuí la teoria de la *Einführung*, de la intuïció, que és vista com l'expressió d'un sentiment que penetra en l'objecte fins a identificar-s'hi. Es produeix la identificació del jo amb l'objecte i precisament aquesta teoria intenta superar la dualitat entre subjecte i objecte. Kandinski se sent a prop de l'estètica de Benedetto Croce: «L'art és a tot arreu només perquè resideix en 'l'activitat espiritual' i no en els objectes: no en les coses, perquè 'la natura calla si l'home no la fa parlar'; ni en les obres, que s'han de recrear per fer-les tornar a parlar.» És un moment històric en què altres avenços científics, com la psicoanàlisi, l'àtom, la teoria quàntica, la quarta dimensió i altres descobriments relacionats amb la ment i el cos humà influïren en aquest gir intern cap a la necessitat interior pregonada per Kandinski, una energia espiritual que donà vida a l'«art abstracte».

La revolució estètica que s'impulsà en aquell moment no s'ha esllanguit encara i segueix oberta cent anys després, el que ens permet rellegir el pensament emocional o espiritual de Kandinski que situa l'art en el més profund de les necessitats de l'ésser i que acosten la bellesa a la veritat. Fer visible l'invisible és el que Paul Klee demanava a l'art. I la recerca de l'absolut per la via de l'expressió de les emocions ha portat l'art a manifestacions abstractes

gairebé místiques, d'una radicalitat espiritual, com és la capella de Rothko, els monocroms blancs de Robert Ryman, els quadrats grocs de pol·len de Wolfgang Laib, les escultures d' Anish Kapoor o els espais lumínics de James Turrell.

La manifestació de la «necessitat interior» que es planteja Kandinski té la seva expressió a partir del color, al qual atribueix sentiments i emocions, el que vertebrava a partir de les teories de la psicologia del color.

Serveixi aquest preàmbul històric d'un cicle que encara no està exhaurit per situar la sèrie de composicions de les darreres pintures de Teresa Vall Palou, que també neixen d'una «necessitat interior», allunyades d'aparences i objectes externs, en què l'impuls vital s'ordena amb el color i els materials. Són obres en què el color determina la forma, en què l'impuls i l'energia vital llisquen sobre la tela impregnats de color i el que podria ser un caos descontrolat i atzarós acaba regit per una gran contenció.

Les obres de producció més recent contempen composicions que parteixen de punts o de taques que després s'expandeixen creant formes o bé llisquen en contrast amb altres taques de colors complementaris tot creant una dinàmica expressiva. La major part d'aquestes pintures mantenen el fons blanc de la tela, un color que és la plenitud i el no res. La tensió entre el color i la forma és el que acaba determinant la pintura final en aquestes composicions que enceten un moment de maduresa i de síntesi. S'ordenen en sèries molt curtes, de tres o quatre pintures com a molt i registren moments emocionals concrets. Només al final del procés podem endevinar què s'amaga sota aquests punts desenvolupats morfològicament sobre la tela. El punt, com a inici, es desplega i obre cap a formes que podem llegir o interpretar al final de la seva execució. En certa manera, és com succeeix en els tests de Rorschach, en què la taca i la seva simetria creada per l'atzar pot suggerir una forma orgànica, una calavera, un gruta, un cap de brau, com n'han estat testimoni algunes obres surrealistes.

En aquest sentit, fins al final de l'execució de les pintures de Teresa Vall Palou no podem pensar en què ens diuen les formes que ens suggereixen. Hi podem veure, potser, una medusa, un fons marí, un peix, una transparència marina, un cactus, una galàxia estel·lar, o unes flors que es marceixen i ploren de malenconia. Al darrere d'aquestes formes aparentment espontànies i obedients al caos, s'hi beslluma un control del gest, una contenció, un saber dir prou al plaer de la taca amable i impactant.

Les *Composicions* 554, 555 i 556, realitzades el 2019 s'han estructurat a partir d'una harmonia de colors complementaris, com són el taronja i el blau, a vegades més groc l'un i a vegades més rogenç l'altre. Les taques grogues-taronja semblen estàtiques, com llums penjades al firmament, mentre les taques blaves-rogenques s'escampen juganeres en moviments inclinats i acaben donant un dinamisme a tota la composició. La sèrie de quatre *Composicions*, numerades 566, 567, 568 i 569 del 2020 sembla que també han nascut d'unes taques originàries en vermell que, combinades amb un blau dens, creen formes compactes que concentren energia animal. Dues obres més, les *Composicions* 575 i 576, fixen sobre la tela bàsicament dos colors, un verd oliva i un violeta que fan parlar les formes properes a un cactus.

Les *Composicions* 577, 578, 579 i 580, també del 2020, són d'una exquisida sensibilitat i impacte emocional en l'espectador. Només amb dos colors sobre un fons blanc cru de la tela aconsegueix narrar amb punts blaus i vermells que s'escorren cap avall en transparència un estat d'ànim. Són les flors que miren avall en comptes de mirar amunt, i que expressen un sentiment profund de malenconia.

Les *Composicions* 570 i 573, que són les darreres de 2020, suggereixen una visió còsmica, planetària o estel·lar, allunyada del món terrenal. El color, acompanyat del gest, expandeix l'afecció emocional, a vegades amb la calidesa dels vermells o dels grocs, altres amb la fredor dels blaus i els grisos, com succeeix a la *Composició* 571 (2020).

El títol de l'exposició «Volva de pols, cuca de llum» s'ha manllevat d'un poema meu publicat a *Falç i estrelles* (2020) i al·ludeix a dos estats d'ànim antagònics en metamorfosi.

Si fem una ullada global a la seva obra, veurem que va del color a la forma, del caos contingut a l'ordre, del que és particular a l'universal, de l'atzar objectiu al control subjectiu, de l'objecte al subjecte, sempre sota la guia dels materials i els colors que acaben donant forma a la composició. L'obra de Teresa Vall Palou és una obra oberta a cada espectador, un mirall on cadascú pot projectar-s'hi i retrobar les seves emocions.

Des de l'abstracció, i també com feia Kandinski, l'artista no té necessitat de titular les obres, són composicions, resultat d'un pensament abstracte, d'una necessitat interior i d'una manera de fer que les enllaça de l'una a l'altra, i que difícilment trobarien un títol específic, perquè no hi ha tema, no hi ha aparença, només la condició espiritual de l'ésser.

Composició 554, 2019 | Oli sobre tela | 130 x 195 cm

Composició 555, 2019 | Oli sobre tela | 130 x 195 cm

Composició 578, 2020 | Oli sobre tela | 130 x 195 cm

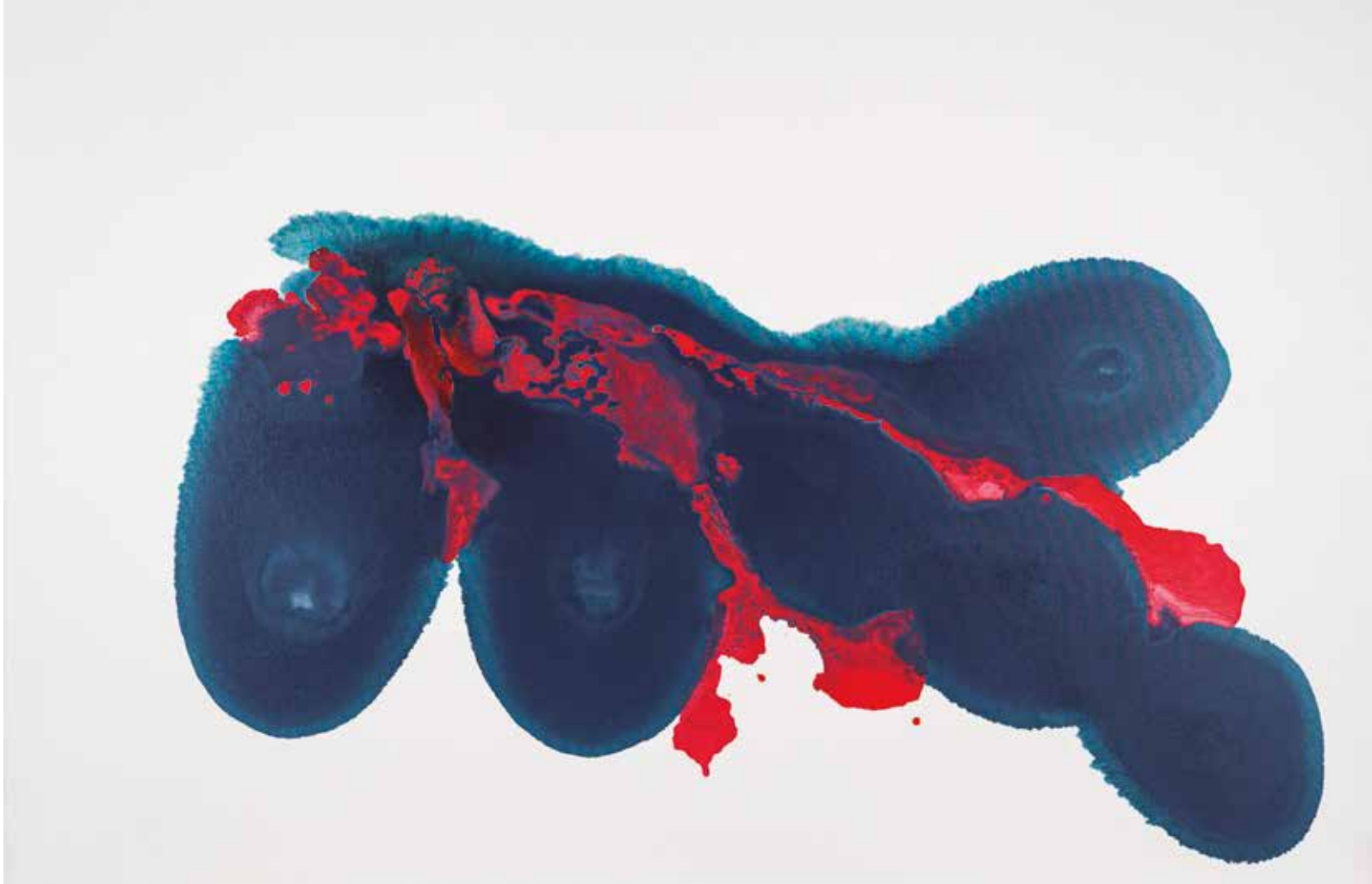
Composició 580, 2020 | Oli sobre tela | 130 x 195 cm

Composició 568 A, 2020 | Oli i acrílic sobre tela | 130 x 195 cm

Composició 569, 2020 | Oli i acrílic sobre tela | 130 x 195 cm

Composició 571, 2020 | Oli i acrílic sobre tela | 130 x 195 cm

Composició 317, 2017
Tècnica mixta sobre paper | 110 x 75 cm

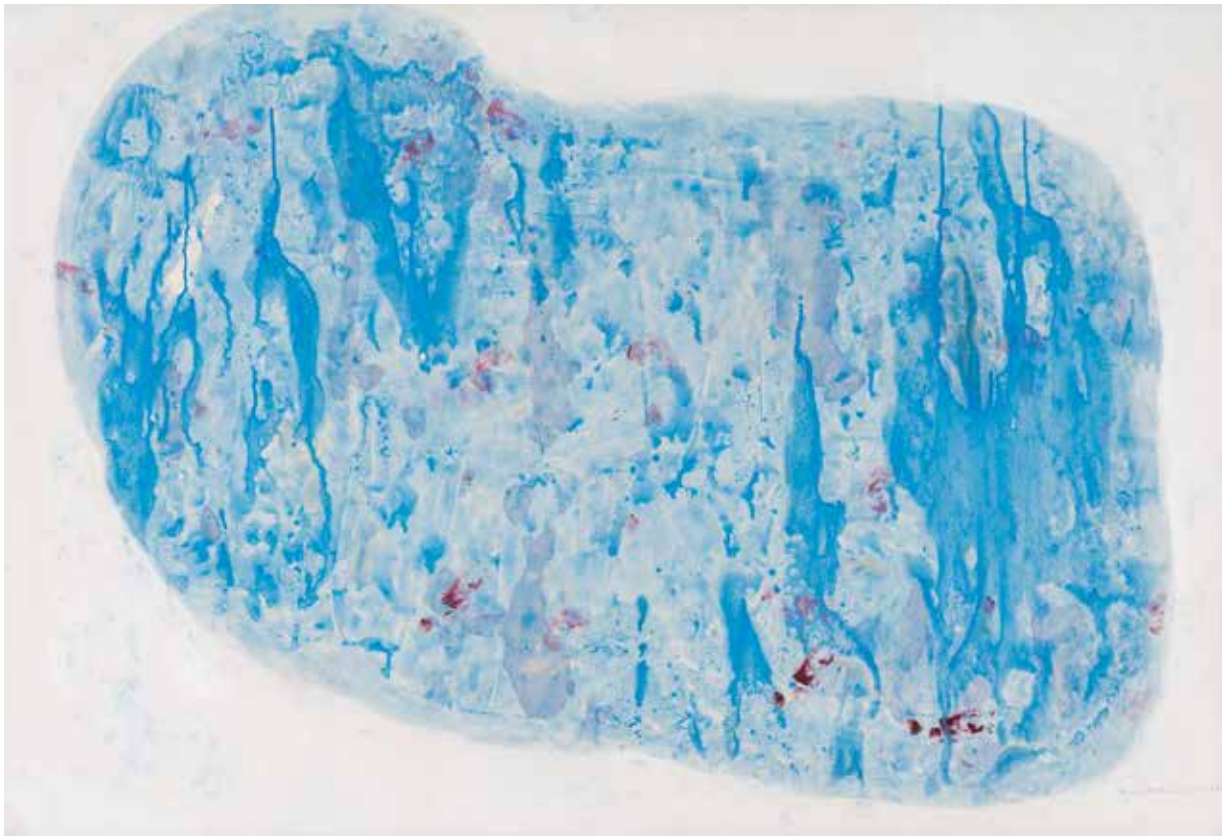
Composició 318, 2017
Oli i acrílic sobre paper | 112 x 60 cm

Composició 319, 2018
Acrílic sobre paper | 76 x 58 cm

Composició 320, 2018
Acrílic sobre paper | 76 x 58 cm

Composició 320 A, 2017 | Acrílic sobre paper | 76 x 111 cm

Paral·lelament a l'obra pictòrica, Teresa Vall Palou ha desenvolupat en l'àmbit del gravat una recerca innovadora en eixamplar les tècniques tradicionals. Ha practicat el linòleum, l'aiguafort, la litografia, la xilografia, el monotip, el gofrat, el *collagraph* i altres tècniques híbrides, aconseguint una gran austeritat.

Aquesta recerca l'ha dut a una experiència plàstica de gran sobrietat i contenció, al pol oposat de l'explosió de color de la seva pintura. La radicalitat amb què utilitza les tècniques d'estampació atorguen a aquests gravats una concentració en la forma i una qualitat de síntesi. La creació i recerca està en l'elaboració de la planxa a partir de materials diversos, on té protagonisme l'atzar del procés.

Un dels camps més experimentals en la trajectòria de Teresa Vall Palou com a gravadora és el monotip, una tècnica que consisteix en una impressió única, ja que la tintada d'una planxa serveix només per a una estampació i si es vol fer servir més vegades, cal entintar de nou, canviar de color o fer-hi variacions, de manera que cap estampat és igual. Com ella mateixa explica, «el monotip és més divertit, perquè a la planxa hi pots posar qualsevol cosa, ho entintes amb el rodet i és més experimental. Pots fer servir de planxa un paper, un plàstic, un suport de ferro, tarlatana o fusta entre altres o fins i tot les mateixes planxes d'aiguafort.»

Una de les sèries de monotips més espectaculars és la realitzada l'any 2020. Es tracta de dinou monotips numerats del 102 al 134, als quals s'hi suma el monotip número 96, de l'any 2008, que n'és el seu precedent. Alguns combinen negre i color, mentre la majoria mantenen l'estampació negra sobre el paper. La fixació de la tinta genera una xarxa trencada de formes en moviment que d'un monotip a un altre juguen amb la densitat del negre en taques esparses, que creen dinamisme, nerviositat, sensació d'explosió i desagregació de la matèria, en un esmicolament que fixa sobre el paper diversos estadis. Per això, la paraula que em sembla que defineix millor aquests monotips és l'acció d' «esparpillar», el que feia el matalasser amb la llana quan refeia el matalàs o quan les padrines seien i esparpillaven la llana per fer-la menys compacta.

Cadascun d'aquest monotips són exercicis singulars, obres úniques que posen de manifest la capacitat experimental de la tècnica i la llibertat creativa que l'autora aplica amb intuïció en cada execució. Malgrat la seva aparent simplicitat, va ser una tècnica apreciada per autors com William Blake, qui hi va saber veure la capacitat expressiva i un camí de sortida de la còpia de segles anteriors i de la idea del múltiple a partir d'un original.

Nota: Aquesta sèrie de monotips no es mostren a l'exposició.

Monotip 102, 2020 | 100 x 60 cm

Monotip 96, 2018 | 100 x 60 cm

Monotyp 118, 2020 | 100 x 60 cm

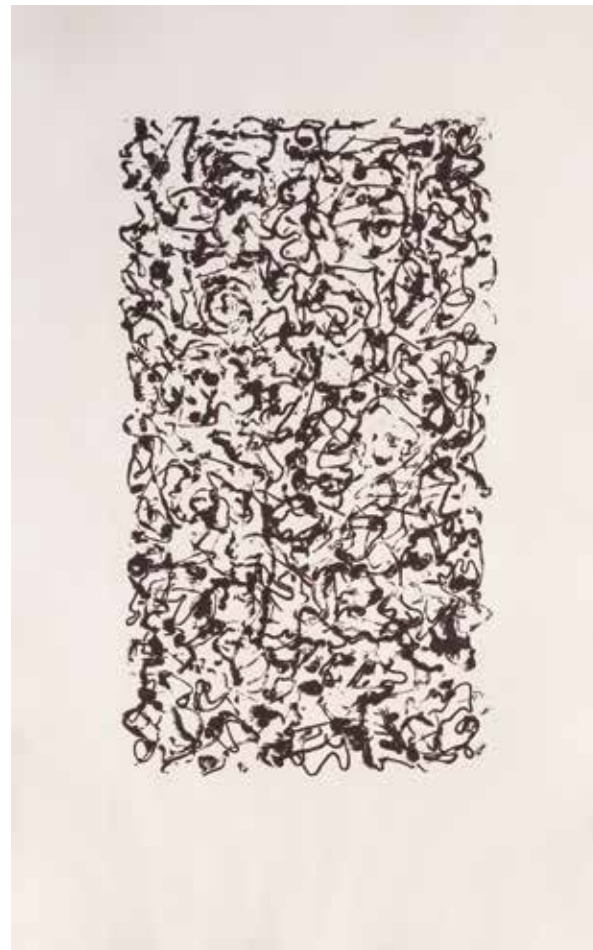

Monotyp 103, 2020 | 100 x 60 cm

Monotyp 134, 2020 | 100 x 60 cm

Monotyp 116, 2020 | 100 x 60 cm

34 *Monotyp 132*, 2020 | 100 x 60 cm

Monotyp 133, 2020 | 100 x 60 cm

Monotyp 130, 2020 | 100 x 60 cm

Monotyp 129, 2020 | 100 x 60 cm

Monotyp 119, 2020 | 100 x 60 cm

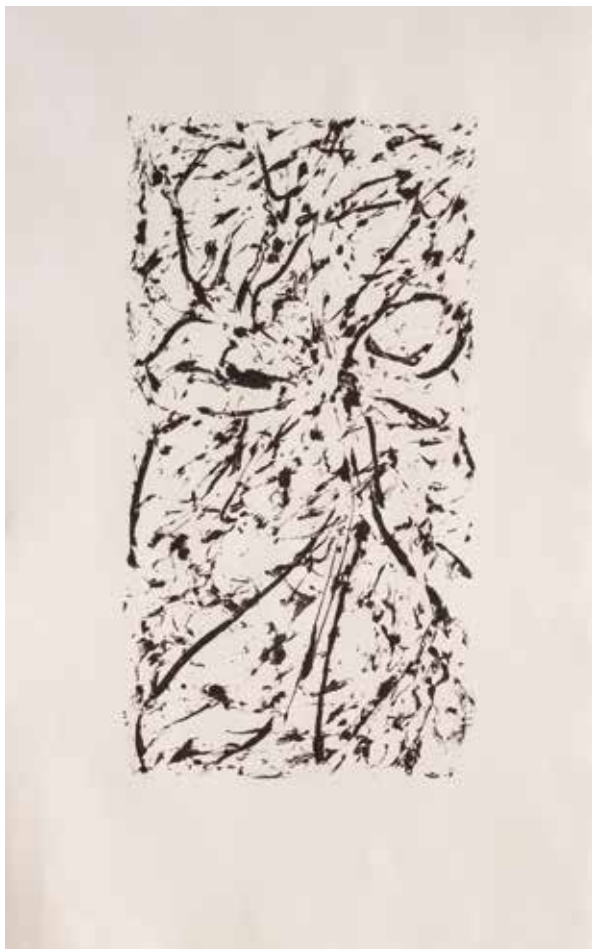
Monotyp 124, 2020 | 100 x 60 cm

Monotyp 120, 2020 | 100 x 60 cm

Monotyp 125, 2020 | 100 x 60 cm

Monotyp 102, 2020 | 100 x 60 cm

Monotyp 96, 2020 | 100 x 60 cm

Monotyp 115, 2020 | 100 x 60 cm

Monotyp 123, 2020 | 100 x 60 cm

TRADUCCIONES AL CASTELLANO

La condición espiritual del ser

Dice Nicolas Poussin que «los colores de la pintura son halagos para tentar a los ojos, así como la belleza de los versos en poesía son una tentación para los oídos.» Y es que en la pintura de Teresa Vall Palou la energía discurre por el color como conductor de las experiencias del artista desde la emoción.

Ya a inicios del siglo xx el arte se rebeló contra la representación de las apariencias y estableció una diferencia entre lo que era exterior y lo que era interior al artista. El arte se convirtió en una vivencia autónoma, un camino de exploración libre, una aventura individual y una experiencia espiritual interior.

Kandinsky teorizó y trabajó en esta dirección y así ejecutó la que es conocida como la *Primera acuarela abstracta* (1910). Un año más tarde apareció en Múnich el libro *De lo espiritual en el arte* [Über das Geistige in der Kunst]. Sus composiciones, a partir de ahora, se desvincularon de la realidad para proyectar su necesidad interior. Contribuyó a ello la teoría de la *Einführung*, de la intuición, que se define como la expresión de un sentimiento que penetra en el objeto hasta identificarse con él. Se produce la identificación del yo con el objeto y precisamente esta teoría intenta superar la dualidad entre sujeto y objeto. Kandinsky se sintió cerca de la estética de Benedetto Croce: «El arte está en todas

partes sólo porque reside en 'la actividad espiritual' y no en los objetos: no en las cosas, 'porque la naturaleza calla si el hombre no la hace hablar'; ni en las obras, que se han de recrear para hacerlas volver a hablar.» Fue un momento histórico en el que otros avances científicos, como el psicoanálisis, el átomo, la teoría cuántica, la cuarta dimensión y otros descubrimientos relacionados con la mente y el cuerpo humano influyeron en este giro interno hacia la necesidad interior pregonada por Kandinsky, una energía espiritual que dio vida al «arte abstracto».

La revolución estética que se impulsó en ese momento no se ha languidecido todavía y sigue abierta cien años después, lo que nos permite releer el pensamiento emocional o espiritual de Kandinsky que sitúa el arte en lo más profundo de las necesidades del ser y que acercan la belleza a la verdad. Hacer visible lo invisible es lo que Paul Klee pedía al arte. Y la búsqueda del absoluto por la vía de la expresión de las emociones ha llevado al arte a manifestaciones abstractas casi místicas, de una radicalidad espiritual, como es la capilla de Rothko, los monocromos blancos de Robert Ryman, los cuadrados amarillos de polen de Wolfgang Laib, las esculturas de Anish Kapoor o los espacios lumínicos de James Turrell.

La manifestación de la «necesidad interior» que se plantea Kandinsky tiene su expresión a partir del color, al que atribuye sentimientos y emociones, lo que vertebra a partir de las teorías de la psicología del color.

Sirva este preámbulo histórico de un ciclo que aún no está agotado para situar la serie de composiciones de las últimas pinturas de Teresa Vall Palou, que también nacen de una «necesidad interior», alejadas de apariencias y objetos externos, en las que el impulso vital ordena con el color y los materiales. Son obras en las que el color determina la forma, en que el impulso y la energía vital se deslizan sobre la tela impregnados de color y lo que podría ser un caos descontrolado y azaroso acaba regido por una gran contención.

Las obras de producción más reciente contemplan composiciones que parten de puntos o de manchas que luego se expanden creando formas o bien se deslizan en contraste con otras manchas de colores complementarios creando una dinámica expresiva. La mayor parte de estas pinturas mantienen el fondo blanco de la tela, un color que es la plenitud y la nada. La tensión entre el color y la forma es lo que acaba determinando la pintura final en estas composiciones que inician un momento de madurez y de síntesis. Se ordenan en series muy cortas, de tres o cuatro pinturas como mucho y registran momentos emocionales concretos. Sólo al final del proceso podemos adivinar qué se esconde bajo estos puntos desarrollados morfológicamente sobre la tela.

El punto, como inicio, se despliega y abre hacia formas que podemos leer o interpretar al final de su ejecución. En cierto modo, es como sucede en el test de Rorschach, en el que la mancha y su simetría creada por azar puede sugerir una forma orgánica, una calavera, una gruta, una cabeza de toro, como han sido testigo algunas obras surrealistas.

En este sentido, hasta el final de la ejecución de las pinturas de Teresa Vall Palou no podemos pensar en que nos dicen las formas

que nos sugieren. Podemos ver, quizá, una medusa, un fondo marino, un pez, una transparencia marina, un cactus, una galaxia estelar o unas flores que se marchitan y lloran de melancolía. Detrás de estas formas aparentemente espontáneas y obedientes al caos, se atisba un control del gesto, una contención, un saber decir basta al placer de la mancha amable e impactante.

Las *Composiciones* 554, 555 y 556 realizadas en 2019 se han estructurado a partir de una armonía de colores complementarios, como son el naranja y el azul, a veces más amarillo uno y a veces más rojizo el otro. Las manchas amarillas-naranja parecen estáticas, como luces colgadas en el firmamento, mientras las manchas azules-rojizas se esparcen juguetonas en movimientos inclinados y acaban dando un dinamismo a toda la composición.

La serie de cuatro *Composiciones*, numeradas 566, 567, 568 y 569 de 2020 parece que también han nacido de unas manchas originarias en rojo que, combinadas con un azul denso, crean formas compactas que concentran energía animal. Otras dos obras, las *Composiciones* 575 y 576, fijan sobre la tela básicamente dos colores, un verde aceitunado y un violeta que revelan formas cercanas a un cactus.

Las *Composiciones* 577, 578, 579 y 580, también de 2020, son de una exquisita sensibilidad e impacto emocional en el espectador. Sólo con dos colores sobre un fondo blanco crudo de la tela consigue narrar con puntos azules y rojos que se escurren hacia abajo en transparencia un estado de ánimo. Son las flores que miran abajo en vez de mirar hacia arriba, y que expresan un sentimiento profundo de melancolía.

Las *Composiciones* 570 y 573 son las últimas de 2020. Sugieren una visión cósmica, planetaria o estelar, alejada del mundo terrenal. El color, acompañado del gesto, expande la afección emocional, a veces con la calidez de los rojos o los amarillos, otros con la frialdad de los azules y los grises, como sucede en la *Composición* 571 (2020).

El título de la exposición «Volva de pols, cuca de llum» [Mota de polvo, gusano de luz] se ha tomado de un poema mío publicado en *Falç i estrelles* [Hoz y estrellas] (2020) y alude a dos estados de ánimo antagónicos en metamorfosis.

Si echamos un vistazo global a su obra, veremos que va del color a la forma, del caos contenido al orden, de lo particular a lo universal, del azar objetivo el control subjetivo, del objeto al sujeto, siempre bajo la guía de los materiales y los colores que acaban dando forma a la composición. La obra de Teresa Vall Palou es una obra abierta a cada espectador, un espejo donde cada uno puede proyectarse y reencontrar sus emociones.

Desde la abstracción, y también como hacía Kandinsky, el artista no tiene necesidad de titular las obras, son composiciones, resultado de un pensamiento abstracto, de una necesidad interior y de una manera de hacer que las enlaza la una con la otra y que difícilmente encontrarían un título específico, porque no hay tema, no hay apariencia, sólo la condición espiritual del ser.

Pilar Parcerisas

Comisaria de la exposición

«Esparpillar» [Esparcir, desmenuzar]

Paralelamente a la obra pictórica, Teresa Vall Palou ha desarrollado en el ámbito del grabado una investigación innovadora al ensanchar las técnicas tradicionales. Ha practicado el linóleo, el aguafuerte, la litografía, la xilografía, el monotipo, el gofrado, el *collagraph* y otras técnicas híbridas, consiguiendo una gran austeridad.

Esta investigación la ha llevado a una experiencia plástica de gran sobriedad y contención, en el polo opuesto de la explosión de color de su pintura. La radicalidad con que utiliza las técnicas de estampación otorga a estos grabados una concentración en la forma y una calidad de síntesis. La creación e investigación está en la elaboración de la plancha a partir de materiales diversos, donde tiene protagonismo el azar del proceso.

Uno de los campos más experimentales en la trayectoria de Teresa Vall Palou como grabadora es el monotipo, una técnica que consiste en una impresión única, ya que la tintada de una plancha sólo sirve para una estampación y si se quiere usar más veces hay que entintar de nuevo, cambiar de color o hacer variaciones, de manera que ningún estampado es igual. Como ella misma explica, «el monotipo es más divertido, porque en la plancha puedes poner cualquier cosa, lo entintas con el rodillo y es más experimental. Puedes utilizar como plancha un papel, un plástico, un soporte de hierro, tarlatana o madera entre otros o incluso las mismas planchas de aguafuerte.»

Una de las series de monotipos más espectaculares es la realizada en el año 2020. Se trata de diecinueve monotipos numerados del 102 al

134, a los que se suma el monotipo número 96, del año 2008, que es su precedente. Algunos combinan negro y color, mientras la mayoría mantienen la estampación negra sobre el papel. La fijación de la tinta genera una red rota de formas en movimiento que juegan de un monotipo a otro con la densidad del negro en manchas dispersas, que crean dinamismo, nerviosidad, sensación de explosión y desagregación de la materia, en un desmenuzamiento que fija sobre el papel varios estadios. Por eso, la palabra que me parece que define mejor estos monotipos es la acción de «esparpillar» [esparcir, desmenuzar], palabra catalana de difícil traducción. Sirva la imagen de lo que hacía el colchonero con la lana cuando rehacía un colchón o cuando las madrinas desmenuzaban la lana para hacerla menos compacta.

Cada uno de estos monotipos son ejercicios singulares, obras únicas que ponen de manifiesto la capacidad experimental de la técnica y la libertad creativa que la autora aplica con intuición en cada ejecución. A pesar de su aparente simplicidad, fue una técnica apreciada por autores como William Blake, quien supo ver en ella la capacidad expresiva y un camino de salida a la copia de siglos anteriores y a la idea del múltiple a partir de un original.

Pilar Parcerisas

Nota: esta serie de monotipos no se exponen en la exposición.

Biografía

Teresa Vall Palou. Artista autodidacta. Inicialmente orientada a la carrera de ciencias, en la especialidad de veterinaria, decidió abandonarla y seguir por el camino que siempre le había atraído: la práctica artística. Con una gran capacidad de experimentación con los materiales, se inclina hacia una abstracción orgánica, poblada con grandes dosis de naturaleza y biología y un particular énfasis en el color. Pone en juego los valores emocionales, expresivos y psicológicos del color. Concentran la energía de una necesidad interior que se expande de dentro a fuera del ser hasta encontrar la forma, punto de contención y de equilibrio entre la alegría y la tristeza, la excitación y la melancolía, la vida y la muerte. En el campo del grabado y después de aprender las técnicas tradicionales, emprendió una investigación innovadora. Crea planchas con materiales diversos, donde juega un gran papel el azar a partir del relieve de objetos inusuales en este ámbito. Gofrados, *collagraphs*, xilografías, litografías, monotipos y otras técnicas de estampación híbridas dan a sus grabados una gran sobriedad. El trabajo de grabado de Teresa Vall Palou encuentra su lugar en los libros de artista realizados hasta ahora. Otro campo de trabajo ha sido la cerámica y el raku, ámbito en el que ha huido de la vertiente decorativa para mostrar aspectos humanos.

ENGLISH TRANSLATIONS

The spiritual condition of being

Nicolas Poussin said “that the colours of painting flatter in order to tempt the eyes, just as the beauty of poetry verses tempt the ears.” And in Teresa Vall Palou’s painting energy flows through colour as a conductor of the artist’s emotional experiences.

Already at the beginning of the 20th century, art rebelled against the representation of appearances and established a difference between what was exterior and what was interior to the artist. Art became an autonomous experience, a path of free exploration, an individual adventure and an inner spiritual experience.

Kandinsky theorized and worked in this direction and thus executed what is known as the *First Abstract Watercolour* (1910). A year later the book *Spiritual in Art* [Über das Geistige in der Kunst] appeared in Munich. Her compositions, from now on, detached themselves from reality to projecting their inner need. The *Einföhlung* theory, of intuition, which is defined as the expression of a feeling that penetrates the object until it is identified with it, contributed to this. Identification of the self with the object occurs and precisely this theory attempts to overcome the duality between subject and object. Kandinsky felt close to the aesthetics of Benedetto Croce: “Art is everywhere only because it resides in ‘spiritual activity’ and not in objects; not in

things ‘because nature is silent if man does not make it speak’, nor in the works, which have to be recreated to make them speak again.” It was a historical moment in which other scientific advances, such as psychoanalysis, the atom, quantum theory, the fourth dimension and other discoveries related to the human mind and body influenced this inner turn to inner need proclaimed by Kandinsky, a spiritual energy that gives life to “abstract art.”

The aesthetic revolution that was promoted at that time has not yet languished and is still open a hundred years later, which allows us to reread Kandinsky’s emotional or spiritual thought that places art in the depths of the needs and that bring beauty to the truth. Making the invisible visible is what Paul Klee asked of art and, the search for the absolute through the expression of emotions has led art to almost mystical abstract manifestations, of a radical spirituality, such as Rothko’s chapel, Robert Ryman’s white monochrome, Wolfgang Laib’s yellow pollen squares, the sculptures by Anish Kapoor or the lighting spaces by James Turrell.

The manifestation of the “inner need” that Kandinsky rises takes its expression from colour, to which he attributes feelings and emotions, which is based on the theories of the psychology of color.

This historical preamble of a cycle that is not yet exhausted may serve to situate the series of compositions of Teresa Vall Palou’s

latest paintings, which are also born of an “inner need”, away from external appearances and objects, in which the vital impulse order with color and materials. They are works in which color determines the way, in which the impulse and vital energy glide on the canvas impregnated with color and what could be an uncontrolled and random chaos ends up governed by a great restraint.

The most recent works of production contemplate compositions that start from dots or spots that then, expand creating shapes or slide in contrast with other spots of complementary colors creating an expressive dynamism. Most of these paintings maintain the white background of the canvas, a color that is fullness and nothingness. The tension between color and form is what ends up determining the final painting in these compositions that begin a moment of maturity and synthesis. They are arranged in very short series, of three or four paintings at most, and they record specific emotional moments. Only at the end of the process can we guess what is hidden under these morphologically developed points on the fabric.

The point, as a beginning, unfolds and opens toward forms that we can read or interpret at the end of its execution. In a way, it is like the Rorschach test, in which the stain and its symmetry created by chance can suggest an organic shape, a skull, a grotto, a bull's head, as some surrealist works have shown.

In this sense, until the end of the production of Teresa Vall Palou's paintings we cannot think about what the shapes they suggest tell us. We can see, perhaps, a jellyfish, a seabed, a fish, a marine trans-

parency, a cactus, a stellar galaxy or some flowers that wither and cry with melancholy. Behind these apparently spontaneous forms, obedient to chaos, there is a glimpse of a control of the gesture, a restraint, a knowing how to say enough to the pleasure of the friendly and impressive stain.

Compositions numbered 554, 555 and 556 made in 2019 have been structured from a harmony of complementary colors, such as orange and blue, sometimes one more yellow and the other yellow. The yellow-orange spots appear static, like lights hanging in the sky, while the blue-reddish spots playfully spread out in slanted movements and end up giving a dynamism to the whole composition.

The series of four *Compositions*, numbered 566, 567, 568 and 569 of 2020, it seems that they were also born from some original red spots that, combined with a dense blue, create compact forms that concentrate animal energy. Two other works, *Compositions* 575 and 576, basically fix on the canvas two colors, an olive green and a violet that reveal shapes close to a cactus.

Compositions numbered 577, 578, 579 and 580, also from 2020, are of exquisite sensitivity and emotional impact on the viewer. Only with two colors on a raw white background the fabric manages to narrate a mood with blue and red dots that drain in transparency. They are the flowers that look down instead of up, and express a deep feeling of melancholy.

Compositions numbered 570 and 573 are the last of 2020. They suggest a cosmic, planetary or stellar vision, away from the earthly world. The color, accompanied by the gesture, expands the emotional

affection, sometimes with the warmth of reds or yellows, others with the coldness of blues and grays, as happens in *Composition 571* (2020).

The title of the exhibition "Volva de pols, cuca de llum" [Speck of dust, glow-worm] has been taken from a poem of mine published in *Falç i estrelles* [Sickle and stars] (2020) and refers to two antagonistic states of mind in metamorphosis.

If we take a global look at her work, we will see that it goes from color to form, from contained chaos to order, from the particular to the universal, from objective chance to subjective control, from object to subject, always under the guidance of the materials and colors that end up shaping the composition. Teresa Vall Palou's work is a work open to each viewer, a mirror where each one can project themselves and rediscover their emotions.

From abstraction, and also as Kandinsky did, the artist does not need to title the works, they are compositions, the result of an abstract thought, of an inner need and of a way of working that links them one to the other and, they hardly find a specific title because there is no subject, there is no appearance, only the spiritual condition of being.

Pilar Parcerisas

Curator of the exhibition

«Esparpillar» [Spread, crumble]

Parallel to the pictorial work, Teresa Vall Palou has developed an innovative investigation in the field of engraving by expanding the traditional techniques. She has practiced linoleum, has practiced linoleum, etching, lithography, woodcut, monotype, embossing, collagraph and other hybrid techniques, achieving great austerity.

This research has led her to a plastic experience of great sobriety and restraint, at the opposite pole of the explosion of colour in her painting. The radicality with which he uses stamping techniques gives these engravings a concentration in form and a quality of synthesis. The creation and research is in the elaboration of the plate from different materials, where the chance of the process plays a leading role.

One of the most experimental fields in the career of Teresa Vall Palou as an engraver is the monotype, a technique that consists of a single printing, since the tinting of a plate only serves for a stamping and if one wants to use more times. There is inking of new, change colour or variations, so that no pattern is the same. As she explains, "the monotype is more fun, because you can put anything on the plate, you ink it with the roller and it is more experimental. You can use paper, plastic, an iron support, tarlatan or wood between others or even the same etching plates."

One of the most spectacular series of monotypes is the one made in 2020. It consists of nineteen monotypes numbered from 102 to 134, in addition to monotype number 96, from 2008, which is its precedent. Some combine black and color, while most keep the black stamping

on the paper. The fixation of the ink generates a broken network of moving shapes that play from one monotype to another with the density of black in scattered spots, which create dynamism, nervousness, a sensation of explosion and disaggregation of the matter, in a crumbling that fixes on the role several stages. For this reason, the word that I think best defines these monotypes is the action of "esparpillar" [spread, crumble], a Catalan word that is difficult to translate. Use the image of what the mattress did with the wool when remaking a mattress or when the godmothers were sitting down and shredding the wool to make it less compact.

Each of these monotypes are singular exercises, unique works that reveal the experimental capacity of the technique and the creative freedom that the author applies with intuition in each execution. Despite its apparent simplicity, it was a technique appreciated by authors such as William Blake, who knew how to see expressive capacity and a way out of copying from previous centuries and the idea of multiple from an original.

Pilar Parcerisas

Note: this series of monotypes are not exposed in the exhibition.

Biography

Teresa Vall Palou. Self-taught artist. Initially oriented to a career in science, specializing in veterinary medicine, she decided to abandon it and follow the path that had always attracted her: artistic practice. With a great capacity for experimentation with materials, she leaned towards an organic abstraction, populated with large doses of nature and biology and a particular emphasis on colour. It brings into play the emotional, expressive and psychological values of colour. They concentrate the energy of an inner need that expands from the inside to the outside of the being until it finds a form, a point of contention and a balance between joy and sadness, excitement and melancholy, life and death. In the field of engraving and after learning traditional techniques, she undertook innovative research. She creates plates with different materials, where she plays a great role at random from the relief of unusual objects in this area. Embossing, collagraph, woodcuts, lithographs, monotypes and other hybrid stamping techniques give her engravings a great sobriety. Teresa Vall Palou's engraving work finds its place in the artist's books made up until now. Another field of work has been ceramics and raku, an area in which she has moved from the decorative aspect to show human aspects.

FUNDACIÓ Vallpalou

Roger de Llúria, 2, 25005 Lleida
Tel. 973 254 937
fvp@fundaciovallpalou.org
www.fundaciovallpalou.org

Organització

Fundació Vallpalou

Presidenta: Teresa Vall Palou

Director: Joan Mari Vall

Directora d'exposicions: Pilar Parcerisas

Exposició

TERESA VALL PALOU. VOLVA DE POLS, CUCA DE LLUM

Del 4 de desembre de 2020 al 27 de març de 2021

Comissària: Pilar Parcerisas

Muntatge: Abdó Martí

Catàleg

Textos: Pilar Parcerisas

Fotografies: coberta, pàgines 5-17 i 21-27, Toni Prim;

pàgines 1, 18-20 i 30-39, Mario Aguilar

Disseny gràfic: Jordi Ortiz

Impressió: Serper

© d'aquesta edició
Fundació Vallpalou
© del text, la autora
© de les fotografies, els seus autors
© Teresa Vallpalou, Lleida, 2020
Tots els drets reservats
Edició: desembre 2020
300 exemplars
Dipòsit Legal: L 805-2020
ISBN: 978-84-09-25586-3

Coberta i contracoberta:
Composició 579 (fragment), 2020
Oli sobre tela

Pàgina 1:
Composició 582 (fragment), 2020
Oli i acrílic sobre tela

Amb la col·laboració de:

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura